

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 ได้กำหนดภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้¹

1. การสอน เพื่อผลิตบุคคลที่มีคุณสมบัติตามความมุ่งหมายออกไปรับใช้สังคม
2. การวิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และการประยุกต์ผลงานวิจัยค้นคว้า เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางต่าง ๆ
3. การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ
4. การดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างรสนิยมและค่านิยมทางสุนทรียภาพ และจริยธรรมในหมู่นักศึกษาและประชาชน

American Association of University Professors² ได้กำหนด

¹ วิจิตร สิ้นศิริ, การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย : ปรัชญาการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2519), หน้า 10.

² Jean E. Schweer, Creative Teaching in Clinical Nursing (Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1972), p.60.

ไว้ว่า มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ร่วมกันรับผิดชอบ ประสานงาน วางแผนในกิจกรรมการเรียน การสอนระหว่างสมาชิกไคแก ผู้บริหาร คณาจารย์และนักศึกษา เพื่อช่วยให้สถาบันบรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้³ เพราะสมรรถภาพของมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานใดก็ตามถูกกำหนด โดยสมรรถภาพของบุคคลที่ประกอบเป็นมหาวิทยาลัย หรือองค์การนั้น ๆ ทั้งนี้ เพราะสมรรถภาพ ของบุคคลในองค์การ เมื่อรวมกันแล้วย่อมเป็นความสามารถของคนที่ในองค์การนั้น³ ดังนั้น การ มุ่งผลิตบัณฑิตให้บริการแก่สังคม ก็ควรมีการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ ของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้บัณฑิตมีพัฒนาการของตนเองทาง ความความรู้ และเป็นผู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสังคม ดังที่ เคอร์ เบคอน และ นิวแมน⁴ (Kerr, Bacon, Newman) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยว่า มหาวิทยาลัยไม่ได้ มีวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีวัตถุประสงค์หลาย ๆ อย่างรวมกันภายใต้โครงสร้าง อย่างเดียวกัน และการให้ความรู้ควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและมีความหมายมากขึ้นในการที่จะนำไปใช้

ตามลักษณะของมหาวิทยาลัยที่ขึ้นมาในประเทศไทย ถือว่า งานหลักสำคัญที่เป็นหัวใจ คือ การสอน หรือการผลิตบัณฑิต ซึ่งหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ เพราะฉะนั้น การตั้งมหา- วิทยาลัยใหม่ ก็เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ และการเปิดคณะวิชาใหม่ก็เพื่อสอนและผลิต

³ เกษม สุวรรณกุล, การสัมมนาฉบับที่ เรื่องการส่งเสริมคุณภาพงานของ คณะวิชาในมหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย พวงมหาวิทยาลัย ของรัฐ, 2519), หน้า 98.

⁴ Stanley O. Ikenberry and Renee C. Friedman, Beyond Academic Department (London : Jossey-Bass Inc., Publishers, 1972), p. 98.

บันทึกงานประจำที่สำคัญยิ่งของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยก็คือ งานสอน ดังนั้นงานสอนหรือการ
 5
 ภายทอดความรู้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1

จากการรายงานสัมมนาฉบับนี้ เรื่องการส่งเสริมคุณภาพงานของคณะวิชาใน
 มหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์เป็นบุคลากรที่สำคัญในการปฏิบัติงานตามนโยบายของมหา-
 วิทยาลัย จึงได้กำหนดแนวทางพัฒนาอาจารย์เพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
 ดังนี้ เช่น

1. ผู้บริหารมีส่วนช่วยอาจารย์โดยกำหนดภาระงานให้เหมาะสม
2. ให้อาจารย์มีเวลาเตรียมตัวสอนอย่างพอเพียง
3. มีวัสดุอุปกรณ์การสอนตามควร
4. มีบริการด้านผลิตเอกสารและตำรา
5. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้อาจารย์มีความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ เช่น
 จัดระบบให้มีการสอนรายวิชาหมุนเวียนกัน เพื่อให้หาความรู้ใหม่
6. จัดทำบรรณานุกรมหนังสือ บทความทางวิชาการ
7. เปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ฝึกฝนปฏิบัติงานในด้านวิชาชีพและมีโอกาสเข้าร่วม
 ประชุมทางวิชาการ เพื่อเสนอรายงาน
8. ส่งเสริมอาจารย์ให้ทำงานด้านปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในเฉพาะ
 สาขาวิชาชีพของตน
9. ระบบงานในมหาวิทยาลัย ควรให้โอกาสแก่อาจารย์ในการอุทิศเวลาให้
 การวิจัยได้เต็มที่ เป็นกรณีพิเศษ

⁵ พัทยา สายหุ, ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง (พิมพ์โลก:

โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2517), หน้า 48.

จากการประเมินผลแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติระยะที่ 3 (2515-2519) พบว่า ภาวะขาดแคลนอาจารย์ในเชิงปริมาณของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นปัญหารอง ปัญหาหลักได้แก่ คุณภาพของคณาจารย์ประจำ⁶ กล่าวคือ ในหลายคณะวิชาจะมีปัญหาค่านประสิทธิ-ภาพของการสอน การผลิตและพัฒนาอาจารย์ในอนาคต และอีกประการหนึ่ง พบว่า สถาบันชาคนโยบายและแผนงานที่คณาจารย์สอนไม่ได้ปรับปรุงการสอนเป็นเวลาหลาย ๆ ปี ทำให้อาจารย์ขาดความสนใจในการพัฒนาการเรียนการสอน⁷

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว มีผลกระทบกระเทือนต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยและสังคม ทั้งนี้ เพราะอาจารย์ขาดความรู้ทั้งทางวิชาการและการสอน ขาดการวางแผนการเรียนการสอน ขาดการเตรียมสอน ขาดอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น สอนโดยชาวต่างชาติ ประสงค์ ไม่เห็นความสำคัญของนักเรียน โปรแกรมการสอนมักตอบสนองความต้องการของครูสอนมากกว่านักเรียน

จากการศึกษาของ ฮังเกต⁸ (Hungate) ได้บ่งถึงปัญหาของมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน คือ

1. อาจารย์ไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง
2. ชาวต่างชาติประสงค์พิชิตใจของสถาบันและขาดการวางแผนระยะยาว

⁶ วิจิตร ศรีสอาน, การสัมมนาคนบด เรื่องการส่งเสริมคุณภาพงานของคณะวิชาในมหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2519), หน้า 125.

⁷ พัทธา สายหู, เรื่องเดิม, หน้า 49, 119.

⁸ Thad L. Hungate, Management in Higher Education (New York : Columbia University, 1964), p. 25.

3. ผู้บริหารมีงานบริหารมากเกินไป จนไม่สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้
4. คณะวิชาขาดการรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอน
5. ขาดความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับอาจารย์
6. ขาดการนิเทศงานที่เหมาะสม การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบแก่อาจารย์
7. ขาดวิธีการประเมินผลในทุกระยะของการวางแผนการเรียนการสอน

การศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ซึ่งดำเนินการส่วนหนึ่ง โดยคณะพยาบาลศาสตร์ หรือ โรงเรียนพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพพยาบาล เพื่อให้บริการแก่สังคม ด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของชีวิต ซึ่งจะมีประสิทธิภาพสูง และสนองความต้องการของสังคมได้ก็เพียงใด ก็ขึ้นกับมาตรฐานการศึกษาพยาบาล แต่การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรในวิชาชีพที่ให้บริการแก่สังคมนั้นจะต้องมีมาตรฐานระดับชาติเสมอ เพื่อประกันความปลอดภัยแก่สังคม และให้สอดคล้องตามเจตนาของสังคมในการทำนุบำรุง วิชาชีพทุกสาขามีภาระ 2 ด้านคือ โฉมหน้าสังคมให้เห็นควบคู่กับวิชาชีพในความมีประโยชน์หรือคุณค่าของบริการและความจำเป็นของการรักษามาตรฐานวิชาชีพ⁹ ดังนั้นการเรียนการสอนจึงประกอบไปด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่ง 2 ส่วนนี้จะต้องสัมพันธ์ สอดคล้องและผสมประสานกันไป เพราะเป็นที่ยอมรับในวิชาชีพแล้วว่าการศึกษภาคปฏิบัติสามารถช่วยให้นักศึกษานำความรู้ ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ มาใช้กับภาวะความเป็นจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง แต่บุคคลที่มีส่วนสำคัญคือ อาจารย์ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้แต่เมื่อาจารย์จะเป็นส่วนสำคัญช่วยใหญ่เรียน เกิดการเรียนรู้ได้

⁹ ออ หุตางกูร, การจัดการศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาตรี : มาตรฐานการศึกษาพยาบาล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2518), หน้า 26, 29.

เพียงใดก็ตามก็ไม่สามารถจะสนองความต้องการของนักศึกษาได้หมด ดังนั้น การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น¹⁰

X ทรีซ¹¹ (Treece) ได้กำหนดปรัชญาของการศึกษาพยาบาลไว้ดังนี้

1. นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงาน โดยเข้าใจในความรู้และหลักการอย่างลึกซึ้ง
2. นักศึกษาต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม
3. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้
4. มีทักษะในการแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้มีระเบียบในการคิดหาคำตอบ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และวิชาชีพ
5. มีประสบการณ์ทางสังคม โดยกำหนดเนื้อหาวิชาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. มีโอกาสเลือกเรียนในวิชาต่าง ๆ
7. ต้องใช้กระบวนการสอนแตกต่างกัน โดยมีการวางแผนการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการสอน การใช้อุปกรณ์ และจัดประสบการณ์ร่วมกัน โดยเน้นความสัมพันธ์ ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้
8. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักศึกษาในการพัฒนาความสามารถของตนเองได้
9. มีความสมดุลของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรทั้งวิชาการทั่วไปและวิชาชีพ

¹⁰ Loretta E. Heidgerken, Teaching and Learning in School of Nursing (Philadelphia: J.B. Lippincott Company, 1965), p. 245.

¹¹ Eleanor Walters Treece, "The Philosophical Basis for Nursing Education," International Nursing Review, 21(January-February, 1974), 13-20.

10. มีความสัมพันธ์ในเนื้อหาวิชา โดยเน้นความสามารถของผู้เรียน

ไฮเกอร์เกน¹² (Heidgerken) ได้ให้ความสำคัญของการวางแผนการเรียนการสอนดังนี้

1. การวางแผนการเรียนการสอนของครูขึ้นอยู่กับความสามารถของครู ทัศนคติต่อนักศึกษา ตลอดจนการ เรียนการสอน ทักษะ และองค์ประกอบของชั้นเรียน
2. การวางแผนช่วยให้เกิดบูรณาการของเนื้อหาวิชา ทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยต่อเนื่อง
3. การวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนที่ดี เพราะแผนการเรียนการสอนที่ดีจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. ก่อนการวางแผนครูควรคำนึงถึงพื้นฐานที่จำเป็น โดยการวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ
5. การวางแผนที่ดีอาจจะไม่มีประโยชน์ ถ้าครูผู้นำแผนไปใช้ขาดความรอบคอบ และความสามารถ

จากการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 5 พบว่า ปัญหาของการให้บริการ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาส่วนหนึ่งคือ บริการที่ให้มีคุณภาพไม่พอ...ขาดความรู้ความสามารถ ที่จะช่วยแก้ปัญหาของประชาชน...ขาดความรู้และความเข้าใจในงานที่สัมพันธ์ เกี่ยวข้อง¹³ และพยาบาลส่วนใหญ่ในจำนวนหมื่นคนเศษที่ทำหน้าที่ในวิชาชีพปัจจุบัน เป็นพยาบาลที่ได้รับการศึกษา

¹² Heidgerken, op.cit., pp. 277-278.

¹³ ธรรม นนทสุต, ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 5 : พยาบาล กับแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : ไทยเชม, 2519), หน้า 23.

คำกว่าปริญญาตรี¹⁴

จากการสำรวจปัญหาการศึกษาพยาบาลของ อุดม สุภาไตร¹⁵ พบว่า

1. ระบบการศึกษามีความสลับซับซ้อนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มิได้เตรียมไว้สำหรับปฏิบัติงานที่ผู้ไปต้องการ
  2. ครูพยาบาล ขาดแคลนครูพยาบาลประเภทประจำทั้งด้านวุฒิและปริมาณ ทำให้ต้องอาศัยอาจารย์พิเศษ ซึ่งบางครั้งมีอุปสรรคและปัญหาในด้านการสอน การฝึกปฏิบัติงาน
  3. นักศึกษาพยาบาล ขาดการฝึกให้เป็นผู้นำ การฝึกให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีน้อย มีปัญหาด้านการเรียนการสอน บางโรงเรียนรับนักศึกษามาก มักใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีการสอนแบบอื่น ๆ นักศึกษามีโอกาสน้อยที่จะหาความรู้ด้วยตนเอง ครูมักทำหน้าที่เป็นผู้อบรมวิชาให้
  4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาพยาบาล ยังขาดอิสระ และความคล่องตัวในการขยายงาน พัฒนาหลักสูตร โรงเรียนพยาบาลส่วนมากขาดทั้งคุณภาพ และปริมาณ
- ทูลล็อก (Tulloch)¹⁶ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างสถาบันอาจารย์และนักศึกษา พบว่า

¹⁴ ลอ อุดม สุภาไตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

¹⁵ อุดม สุภาไตร, อนุสรณ์ 60 ปี โรงเรียนพยาบาลสภาภาษาไทย (พระนคร : ศิริณสาร, 2517), หน้า 49-52.

¹⁶ Edna E. Tulloch, "Some Consideration for Nursing Education with Particular Reference to Developing Countries," International Nursing Review, 20(May-June, 1973), 80-81.

1. การเตรียมพยาบาลควรถูกจัดสำหรับผู้ป่วย มีใช้โรงพยาบาล หน่วยงาน หรือการบริหารงาน
2. นักศึกษาที่จบแล้วประสบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ห่างไกลจากสภาพการเรียนการสอน
3. อาจารย์ขาดวัตถุประสงค์การสอน
4. นักศึกษาต้องการ role model ในรูปของการนิเทศ การสอนการบริหารที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่เรียน
5. เนื้อหาวิชาควร เน้นการแก้ปัญหา (problem solving) ช่วยให้นักศึกษามีประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำได้
6. การเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน
7. ครูควรให้การศึกษาค้นคว้าโดยคำนึงถึงวิชาชีพพยาบาล คือสามารถให้การวินิจฉัยพยาบาลได้ตามขอบเขต ความรู้ของวิชาชีพ
8. หลักสูตร ควรใหม่ผลิตผลที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

จากสภาพการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาร่วมกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แต่อาจารย์ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งหน้าที่หลักอันสำคัญของสถาบัน ควรรับผิดชอบในการสอน โดยการวางแผนการเรียนการสอน เพราะการวางแผนจะช่วยให้อาจารย์สามารถเข้าใจและรู้ถึงปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นได้ แต่การวางแผนย่อมต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ วิชาสอน กิจกรรม สอดคล้องกันทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สนองความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนในขณะเดียวกัน ซึ่งมีผลสะท้อนทำให้สถาบันพยาบาลมีผลิตผลวิชาชีพที่ไ้มาตรฐาน เป็นที่ต้องการ และเชื่อถือในสังคม สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 ในระดับอุดมศึกษา ¹⁷ นั่นก็คือ สามารถยกมาตรฐาน

---

¹⁷ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการสัมมนาเรื่อง แผนพัฒนาการศึกษา
ระยะที่ 4 (กรุงเทพฯ : หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518),
 หน้า 139.

และคุณภาพของอาจารย์ โดยปรับปรุงหลักสูตรภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้ควบคู่ไปได้ ตลอดจนมีผลิตผลที่พึงพอใจแก่สังคมได้ ผู้วิจัยเป็นอาจารย์พยาบาล ซึ่งมีความเห็นว่า ปัจจุบันการวางแผนการเรียนการสอนในโรงเรียนพยาบาลยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันเท่าที่ควร จึงต้องการศึกษาถึงความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน อันจะเป็นประโยชน์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของอาจารย์ ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษายาบาลมีคุณภาพและมาตรฐานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนทางค่านทฤษฎี และภาคปฏิบัติของโรงเรียนพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการวางแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนพยาบาล ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างดังนี้
  - 2.1 วุฒิ (ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และระดับสูงกว่า ปริญญาตรี)
  - 2.2 ประสบการณ์ในการทำงาน
  - 2.3 ที่ตั้งของสถาบันในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
  - 2.4 ตำแหน่งของอาจารย์พยาบาล คือ ผู้บริหารซึ่งได้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชา คือ อาจารย์พยาบาล ในตำแหน่งต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว

ปัญหา

1. การวางแผนการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของโรงเรียนพยาบาล

ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ แต่ละแห่งแตกต่างกันหรือไม่

2. อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกันหรือไม่
3. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากและน้อยมีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกันหรือไม่
4. อาจารย์พยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกันหรือไม่
5. อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหาร และผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. การวางแผนการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของโรงเรียนพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน
2. อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกัน
3. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากและน้อยมีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกัน
4. อาจารย์พยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกัน
5. อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหาร และผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เฉพาะสถาบันพยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ มีทั้งหมด 5 สถาบันคือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราช) โรงเรียนพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย (รามธิบดี) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ โรงเรียนพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันดังกล่าวมีคณบดี หรือผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาล ปฏิบัติราชการอยู่ที่โรงเรียนแห่งนั้นไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยเฉพาะการวางแผนการ เรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ของผู้บริหาร ใ้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าภาควิชาฯ และผู้บังคับบัญชา คือ อาจารย์พยาบาลในตำแหน่งต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงกิจกรรม การวางแผนการ เรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในโรงเรียนพยาบาล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความ เชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะนำไปใช้ ในการศึกษาดังการวางแผนการ เรียนการสอนของโรงเรียนพยาบาลแต่ละแห่งได้
3. เพื่อให้อาจารย์พยาบาลทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกันอย่าง เหมาะสม
4. เพื่อให้ผู้บริหารของโรงเรียนพยาบาลได้นำเอาข้อเท็จจริงไปปรับปรุงการบริหารงานของสถาบัน โดยเฉพาะคานวางแผนการศึกษาให้เหมาะสม
5. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาและทำการ วิจัยต่อไป

ชอตกลงเบื้องต้น

1. ความคิดเห็นที่แสดงออกของอาจารย์เกี่ยวกับกิจกรรมการวางแผนการเรียนการสอนในสถาบัน เป็นความคิดเห็นที่เชื่อถือได้
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์เฉพาะการวางแผนการเรียนการสอนในด้านการบริหาร และการศึกษาภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ในสถาบันพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และเป็นผลการวางแผนเฉพาะการเรียนการสอนเท่านั้น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ อาจเกิดความไม่สมบูรณ์ได้เพราะ

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้มาด้วยการให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น ทำให้ขาดลักษณะของการ ติดต่อกับตัวอย่างประชากรโดยตรง ซึ่งบางครั้ง อาจจะเป็นการให้ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้ตอบได้
2. เนื่องจากผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นการสิ้นสุดการวางแผนการเรียนการสอนของสถาบันอาจทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไปบ้าง

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร : ผู้ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้บริหารการศึกษาพยาบาลในสถาบันพยาบาล

เช่น คณบดี ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าภาควิชาฯ หัวหน้าแผนกวิชาฯ หัวหน้าหมวดวิชาฯ และหัวหน้าฝ่ายวิชาฯ

การบริหาร : กิจกรรมหรือการกระทำที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ดำเนินการเพื่อใ้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การวางแผนการเรียนการสอน : การจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษาภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การทำบันทึกการสอน การมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร และการประเมินผล

การสอนภาคทฤษฎี : กิจกรรม การสอนในวิชาพฤกษศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนำไปปฏิบัติในการประเมินและให้การพยาบาลผู้ป่วยบนคลินิค ซึ่งทำการสอนโดยอาจารย์พยาบาลประจำและอาจารย์พิเศษ

การสอนภาคปฏิบัติ : กิจกรรมการสอนบนคลินิคที่นำเอาวิชาความรู้ต่าง ๆ ภาคทฤษฎีไปประเมิน วินิจฉัย และให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย เพื่อสนองความต้องการทั้งทางด้านสังคม ร่างกาย และจิตใจภายใต้การนิเทศ การสอนของอาจารย์พยาบาลและผู้ทำหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง

บันทึกการสอน : แนวทางการสอนที่กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา ประสมการณ์การเรียนรู้ การประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน จำนวนผู้เรียน และเวลาทำการสอน